ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΔΟΥΤΣΙ ΝΤ' ΑΜΠΡΑ

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΠΑΤΕΙ!...

ΟΛΙΣ ἀποφοίτησα ἀπὸ τὴν στρατιωτ. ἡ σχολή, ὀνομάστηκα ἀνθυπολοχαγὸς καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ἐτοποθετήθηκα σ' ἕνα σύνταγμα στὴν Σαβόννα. Ἤμουν πολὺ νέος ἀκόμη κ' ἔνοιωθα ἕνα ἀπέραντο ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀγάπη γιὰ τὸ ἐπάγγελμά μου. Ἔτσι καὶ ἡ ζωή μου κυλοῦσε ἥσυχα μέσα στὴν στρατῶνα. Ἡ κοινωνία ἄλλως τε τῆς μικρῆς αὐτῆς πόλεως τῆς Λιγουρίας δὲν εἶχε καὶ πολλὰ θέλγητρα γιὰ ἕνα ξένο. Ὁπωσδήποτε ὅμως τὰ εἴκοσι ὡραῖα μου χρόνια μ' ἔκαναν νὰ βλέπω ὅλα τὰ πράγματα ρόδινα καὶ δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω γιατὶ ὑπῆρχαν ἄνθρωποι στενοχωρημένοι καὶ γενικὰ δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τὴ ζωή.

Στὴ Σαβόννα ἐγνωρίσθηκα μ' ἕνα νέο, τὸν Πέτρο Τσιβινόνι. Ὁ νέος αὐτὸς εἶχε τὴν ἴδια ἡλικία μὲ μένα, ἦταν ἀνοιχτόκαρδος καὶ ζωηρός, εἶχε ἕνα ὡραῖο αὐτοκίνητο καὶ μιὰ ἀκόμη ὡραιότερη βίλλα μέσα σ' ἕνα ἀνθισμένο κῆπο. Πολλὲς φορὲς ὅταν δὲν εἶχα ὑπηρεσία μ' ἔπαιρνε μὲ τὸ αὐτοκινητό του καὶ πηγαίναμε στὴ βίλλα του, ὅπου περτοῦσα θαυμάσια.

Ἀρκετοὺς μῆνες ὕστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη γνωριμία μας, ὅταν πειὰ εἴχαμε συνδεθεῖ στενὰ καὶ εἴχαμε γίνει ἀδελφικοὶ φίλοι, ἐγνωρισθήκαμε μὲ δύο ὡραῖες νέες, τὴν Ἐλβίρα καὶ τὴν Εἰρήνη, ἡ συντροφιὰ τῶν ὁποίων συνέτεινε ὥστε νὰ περνοῦμε ἀκόμη καλύτερη τὴν ζωή μας.

Ἐγὼ ἤμουν ξανθὸς καὶ ἡ Εἰρήνη μελαχροινή, ὁ Πέτρος μελαχροινὸς καὶ ἡ Ἐλβίρα ξανθή, καὶ ἡ ἀνομοιότης αὐτὴ τοῦ χρώματός μας ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ζευγαρωθοῦμε ἀντίθετα. Κατόπιν, ὅμως, κ' ἐγὼ κ' ὁ Πέτρος ἀντιληφθήκαμε ὅτι ἡ διανομὴ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνη κατὰ τὸν ἀντίθετο τρόπο. Κ' αὐτὸ γιατὶ ἡ Εἰρήνη καθόταν κοντὰ στὴν βίλλα τοῦ Πέτρου καὶ θὰ ἦταν πολὺ εὔπολώτερο καὶ γιὰ τοὺς δυὸ τους νὰ βλέπωνται. Ἀλλὰ ἄθε ἀλλαγὴ ἦταν πειὰ ἀδύνατη, γιατὶ ἡ συμπάθεια εἶχε ριζώσει μέσα στὴν καρδιὰ καὶ δὲν τὸ ἐπέτρεπε.

Ἡ Εἰρήνη δὲν εἶχε κανένα συγγενῆ καὶ καθόταν ὅταν δὲν ἔμενε στὴ πόλι σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι, πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὴ πόλι. Ὅταν ἔφευγε ἄρχισε στὸ σπίτι γιὰ φύλαμα ἕνα παράξενο γέρο ποὺ ὅλοι τὸν ἔλεγαν «φιλόσοφο». Ὁ φιλόσοφος ἦταν πολὺ ἰδιότροπος ἄνθρωπος καὶ ποτὲ του δὲν μιλοῦσε σὲ κανένα. Μονάχα στὸ σκυλλί του ἔλεγε μερικὲς λέξεις καὶ στὴν Εἰρήνη τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσε πολύ.

Μιὰ μέρα ἐγώ, ὁ Πέτος καὶ ἡ δύο φίλες μας ἐπήγαμε μὲ τὸ αὐτοκίνητο στὸ μικρὸ ἀξοχικὸ σπιτάκι τῆς Εἰρήνης. Ἀπεῖχε μιὰ περιπου ὥρα ἀπὸ τὴν πόλι. Μόλις φθάσαμε ἐκεῖ εἶδα στὴν πόρτα τὸ γέρο φύλακα. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸν ἔβλεπα καὶ, δὲν ξεύρω γιατὶ, μοῦ ἔκαμε μιὰ παρὰ πολὺ περίεργη ἐντύπωση.

Ἂν καὶ ἔβλεπα ὅτι ἦτο ἄνθρωπος μὲ σάρκα καὶ μὲ ὀστᾶ ἐντούτοις μοῦ φάνηκε ὅτι τὸ πρόσωπό του ὅπως καὶ ὅλο του τὸ σῶμα δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἀνθρώπινο, ὅτι, μὲ ἄλλα λόγια, δὲν εἶχα μπρός μου ἕνα ἄνθρωπο, ἀλλὰ κᾶτι τό ἄψυλο, κᾶτι τὸ ὑπερφυσικό. Ἡ μορφή του δὲν ἦταν καθόλου κοινή. Τὰ μεγάλα μάτια του ἐλαμπύριζαν καὶ κεντοῦσαν παράδοξες λάμψεις, ἡ δὲ μεγάλη ἄσπρη γενειάδα ποὺ ἐπλαισίωνε τὸ πρόσωπό του τοῦ ἔδινε ἕνα ὕφος ἀγαθότητος καὶ τὸν ἔκανε νὰ μοιάζη σὰν ἅγιος.

Ὅταν κατέβηκα ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καὶ τὸν ἐπλησίασα, μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ μ' ἐκύτταξε κατάμματα. Τὸ βλέμμα του ἐκεῖνο μοῦ φάνηκε πὼς μπῆκε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου καὶ αἰσθάνθηκα ἕνα περίεργο συναίσθημα. Τόση μάλιστα βαθειὰ ἦτο ἡ ἐπίδρασις τῆς ματιᾶς του, ὥστε ἐνόμισα πὼς ἐπαρφώθηκα στὴ γῆ. Δὲν μποροῦσα νὰ κάμω ἕνα βῆμα. Ἔμοιοζα κ' ἐγὼ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ μὲ τὸ σκύλλο τοῦ παράξενου γέρου ποὺ ἐκαθόταν στὰ πόδια του καὶ παρακολουθοῦσε μὲ τὸ μάτι τὸν ἀφεντικό του χωρὶς νὰ μπορῆ κ' αὐτὸ νὰ κινηθῆ.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα ἐφύγαμε ὅλοι μαζὶ καὶ ὅταν τὸν ἀποχαιρέτησα μοῦ ἔσφιξε πάλι τὸ χέρι καὶ μ' ἐκύτταξε μὲ τὸν ἴδιο παράξενο τρόπο. Ὅλη τὴν ὑπόλοιπη ἡμέρα καὶ ὅλη τὴν νύχτα διαρκοῦσε ἡ ἴδια ἔντονη καὶ ζωηρὴ ἐντύπωσις ποὺ μοῦ ἔκαμε ὁ παράξενος ἐκεῖνος γέρος τοῦ ὁποίου αἰσθανόμουν ἀκόμη τὴν ματιά του νὰ μπαίνη μέσ' τὴ ψυχή μου καὶ νὰ εἰσχωρῆ στὰ βάθη της. Ἂν καὶ ἀπὸ τότε πέρασαν τόσα χρόνια ποτὲ δὲν ἐξέχασα τὴ ματιά του αὐτή.

Ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη μερικοὶ μῆνες. Στὸ μεταξὺ ἡ ἀγάπη μου γιὰ τὴν Εἰρήνη σιγὰ-σιγὰ ἔσβυνε. Ἡ μονοτονία καὶ ἡ συνήθεια, τὸ σαράκι ποὺ σκοτώνει κάθε ἀγάπη, εἶχε ἐπιδράσει, καὶ ἄρχισα νὰ αἰσθάνομαι ὅτι ἡ στιγμὴ ποὺ θὰ χωρίζαμε ἦταν πολὺ κοντά.

Ἕνα πρωὶ ἤμουν στὴν στρατῶνα καὶ ἐπανόνιζα τὴν ὑπηρεσία τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἔξαφνα μ' ἐπλησίασεν ὁ ἀρχιφύλακας καὶ μοῦ εἶπε ὅτι μία νέα μ' ἐζητοῦσε. Ἐβγῆκα ἔξω καὶ εἶδα τὴν Εἰρήνη. Στὰ χέρια της κρατοῦσε ἕνα γράμμα.

— Ξεύρεις, μοῦ λέγει, τί μοῦ γράφει, ὁ γέρος;

— Τί; τὴν ἐρώτησα.

— Ὅτι αὔριο θὰ φύγη ἀπὸ τὸ ἐξοχικό σπιτάκι μου. Δὲν μοῦ ἐξηγεῖ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους θέλει νὰ φύγη, ἀλλὰ μοῦ γράφει ὅτι ἡ ἀπόφασή του εἶνε ἀμετάκλητη καὶ γι' αὐτὸ ἐθεώρησε περιττὸ καὶ νὰ μὲ ἰδῆ ἀκόμα. Θὰ φύγη αὔριο τὸ πρωὶ στὶς 10 καὶ μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι θ' ἀφήση τὰ κλειδιὰ κάμου στὸν κορμὸ τοῦ πλατάνου ποὺ εἶνε κοντὰ στὸ πηγάδι.

— Τὸ μόνο ποὺ ἔχεις νὰ κάμης, τῆς εἶπα, εἶνε νὰ κᾶς νὰ τὸν συναντήσης πρὶν φύγη, γιὰ νὰ ἐξακριβώσης γιὰ ποιὸ λόγο φεύγει.

— Ἀδύνατον. Αὔριο τὸ πρωὶ ἔχω νὰ βαφτίσω ἕνα παιδὶ μιᾶς φίλης μου καὶ δὲ μπορῶ νὰ λείψω. Πρέπει ὅμως νὰ κᾶς σύ.

Ἀφοῦ σκέφθηκα μιὰ στιγμὴ, τῆς ἀπάντησα ὅτι δέχομαι. Παρακάλεσα τὸ Πέτρο καὶ τὴν Ἐλβίρα νὰ μὲ συνοδεύσουν καὶ τὸ ἄλλο πρωὶ ἐμπήκαμε οἱ τρεῖς μας στὸ αὐτοκίνητο τοῦ Πέτρου καὶ τραβήξαμε γιὰ τὸ ἐξοχικό σπιτάκι τῆς Εἰρήνης. Ὅταν φθάσαμε στὸ Σελιάνο, ἕνα μικρὸ χωριὸ ποὺ βρίσκεται στὴ μέση τοῦ δρόμου, μερικοὶ φίλοι μας ποὺ εἶχαν ἐκδράμει ἐκεῖ ἐπράτησαν τὸ Πέτρο καὶ τὴν Ἐλβίρα καὶ ἔτσι ἐμπῆκα στὸ αὐτοκίνητο κ' ἐτράβηξα μόνος μου γιὰ τὸ ἐξοχικὸ σπιτάκι.

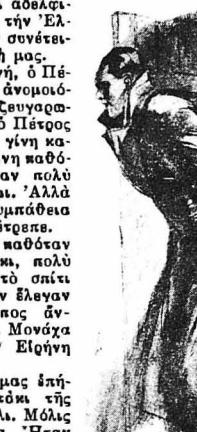

Ἔμεινα ἄνυδρος καὶ περίτρομος!...

Ἐκόντευα νὰ φθάσω, ὅταν εἶδα τὸ γεροφιλόσοφο ἀκουμπισμένο σὲ μιὰ φράχτη. Αὐτὸς δὲν μὲ ἀντελήφθηκε. Ἐστομάτησα τὴ μηχανὴ καὶ ἀφοῦ κατέβηκα, ἐπροχώρησα πρὸς τὸ μέρος του. Ὁ γέρος, χωρὶς νὰ μὲ ἰδῆ, ἄρχισε νὰ προχωρῆ πρὸς τὴν ἀντίθετη διεύθυνση, κατω ἀπὸ τὰ φυλλώματα ἑνὸς ἐλαιῶνος.

Τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν ἐφώναξα, αὐτὸς ὅμως δὲν μὲ ἄκουσε. Τότε εἶδα ὅτι ὁ σκύλλος του ἦταν κοντὰ ἀλλὰ πρᾶγμα παράδοξο, δὲν εἶχε, ὅπως ἔκανε πάντα, τὰ μάτια του καρφωμένα ἐπάνω στὸν ἀφεντικό του. Ἔγύρεψε ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπὸ κεῖ σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχε ὁ γέρος ἀπὸ τὸν ὁποῖον ποτὲ ὁ σκύλλος δὲν ἀπομακρύνοταν.

Τοῦ φώναξα δεύτερη φορὰ καὶ ἂν καὶ εἶχα πλησιάσει πάρα πολὺ πάλιν, ὁ γέρος δὲν μὲ ἄκουσε. Ἔξαφνα τὸν εἶδα νὰ σηκώνη τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ κάνη μία χειρονομία σὰν κ' ἐκείνη ποὺ κάνει κάθε ἄνθρωπος ὅταν ἀνακουφίζεται ἀπὸ κάποιο μεγάλο βάρος.

Ἔχασα τὴν ὑπομονήν μου καὶ μὴ γνωρίζων τί συμβαίνει τοῦ εἶπα:

— Ἐ! γέρο. Πρέπει ν' ἀλλάξης ἀπόφασι καὶ νὰ μὴ φύγης ἀπὸ τὸ σπίτι, ἀφοῦ ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος.

Εἰς ἀπάντησι ἄκουσα μιὰ φωνὴ ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ πολὺ μακρυὰ καὶ ποὺ δεν εἶχε τίποτε τὸ ἀνθρώπινο:

— Τὸ σπίτι τὸ ἄφησα, ἔλεγεν ἡ φωνὴ ἐκείνη, καὶ δὲν μπορῶ νὰ γυρίσω πίσω. Εἶμαι πειὰ ἐλεύθερος, γιατὶ τότε μόνο γίνεται κανεὶς ἐλεύθερος ὅταν ἀφίνει κᾶτι τι. Καὶ σὺ θὰ ἐλευθερωθῆς ὅταν ἀφίσης τὴν Εἰρήνη, πρᾶγμα ποὺ ἀπεφάσισες ἄλλως τε νὰ τὸ κάνης. Ἡ ἀληθινὴ ὅμως ἐλευθερία ἔρχεται μόνο ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀφίση τὸ ἴδιο του τὸ κορμὶ καὶ φύγη.

Ἐμεινα ἄνυδρος καὶ περίτρομος. Πῶς ὁ γέρος εἶχε καταλάβη ὅτι εἶχα ἀποφασίσει ν' ἀφίσω τὴν Εἰρήνη ἀφ' οὗ ποτέ μου δὲν εἶπα σὲ κανένα τίποτε, οὔτε σ' αὐτὸ τὸ φίλο μου τὸ Πέτρο;

Ἐπεχείρησα νὰ τὸν πλησιάσω ἀκόμη περισσότερο καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσω πῶς εἶχε διαισθανθῆ τὴν σκέψι μου. Ἔξαφνα ὅμως τὸν ἔχασα ἀπ' ἐμπρός μου, χωρὶς νὰ ἀντιληφθῶ τί ἀπέγινε, ποῦ ἐπῆγε καὶ πῶς ἐξηφανίσθη.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη τὸ σκυλλί του ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη.

Ἔμεινα ἐκεῖ ἀκίνητος ἀπὸ τὴν ἔκπληξί μου ἀρκετὴ ὥρα καὶ κατόπιν ἀπεφάσισα νὰ πάω στὸ σπιτάκι. Ἐμπῆκα στὸ αὐτοκίνητο ἐνῶ τὸ σκυλλὶ τοῦ γέρου ἔτρεχε πάντα μπρός μου.

Ἔφθασα ἐκεῖ ἀλλὰ βρῆκα τὴ πόρτα κλειστή. Ἐθυμήθηκα ὅτι ὁ γέρος εἶχε γράψει στὴν Εἰρήνη ὅτι θὰ εἶχε βάλει τὰ κλειδιὰ κοντὰ στὸ κορμὸ τοῦ πλατάνου καὶ τὰ ἐζήτησα ἐκεῖ. Τὰ βρῆκα καὶ ἐπῆγα ν' ἀνοίξω τὴν πόρτα. Ὁ σκύλλος προηγεῖτο πάντα κ' ἄμα τὴν ἄνοιξα ὥρμησε μέσα στὸ δωμάτιο.

Τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσα θὰ μείνη ἀνεξάλειπτο ἀπὸ τὴ μνήμη μου ὅσα χρόνια κ' ἂν ζήσω. Μέσα σ' ἕνα φέρετρο, ἦταν ὁ γέρος νεκρὸς καὶ δυὸ κεριὰ ἀφῆτιζαν τὸ κιτρινισμένο πρόσωπό του. Ἀπὸ τὴν βαρειὰ ὀσμὴ ποὺ ἄφινε τὸ πτῶμα ἐκατάλαβα ὅτι εἶχε πεθάνει τουλάχιστο πρὸ δύο ἡμερῶν.

Θέλησα νὰ πλησιάσω τὸ φέρετρο, ἀλλὰ ὁ σκύλλος ὥρμησε μανιασμένος ἐπάνω μου καὶ λίγο ἔλειψε νὰ μὲ ξεσχίση.

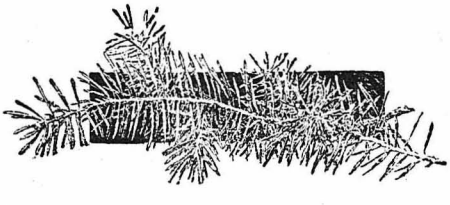

Λοῦτσι ντ' Ἄμπρα